

Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1 – myšlenková mapa žáků - výtvarné umění

Příloha č. 2 - myšlenková mapa žáků - hudba

Příloha č. 3 - myšlenková mapa (autorka) - výtvarné umění

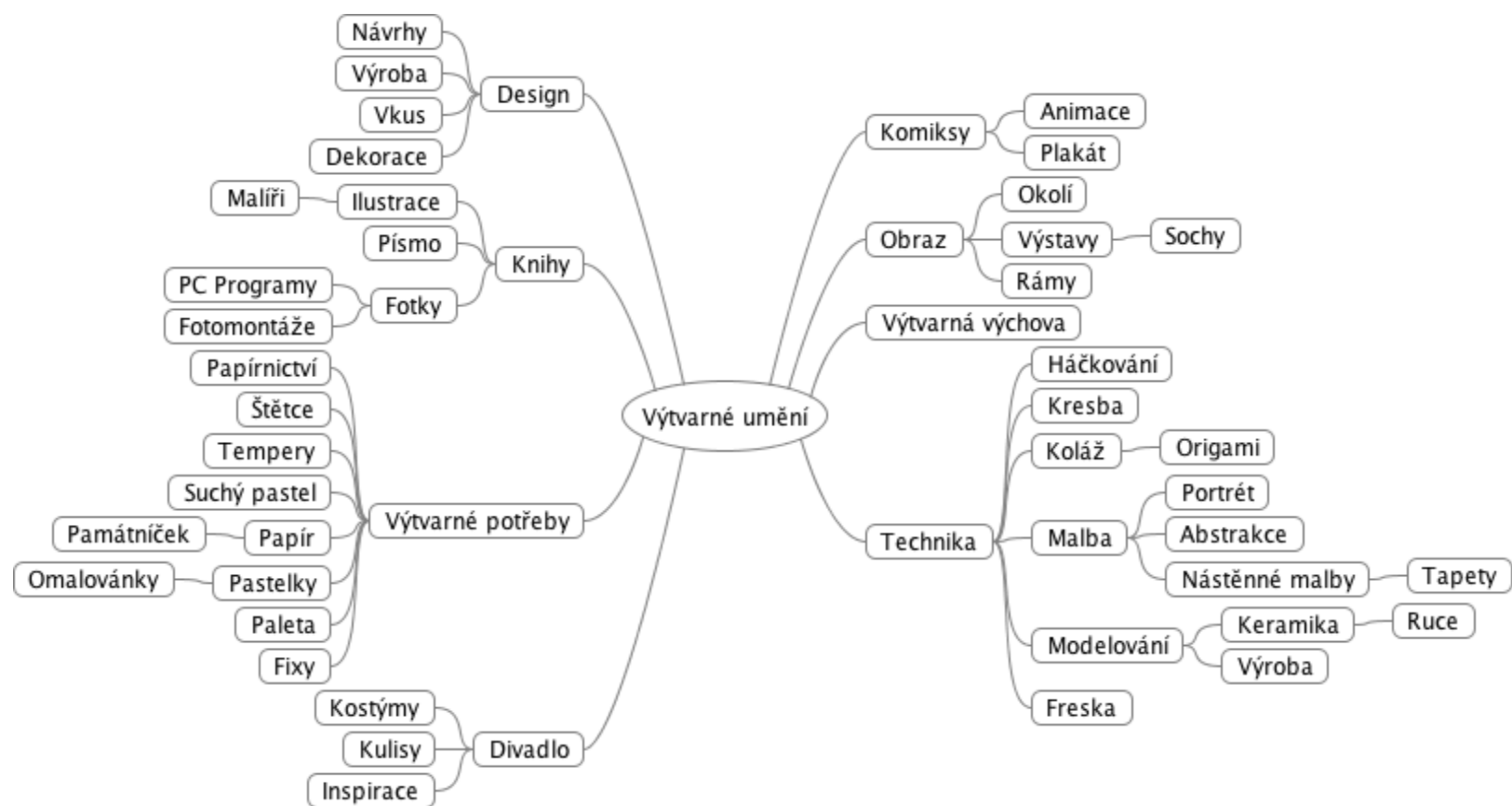
Příloha č. 4 – myšlenková mapa (autorka) - hudba

Příloha č. 5 – 9 – rozhovory s žáky

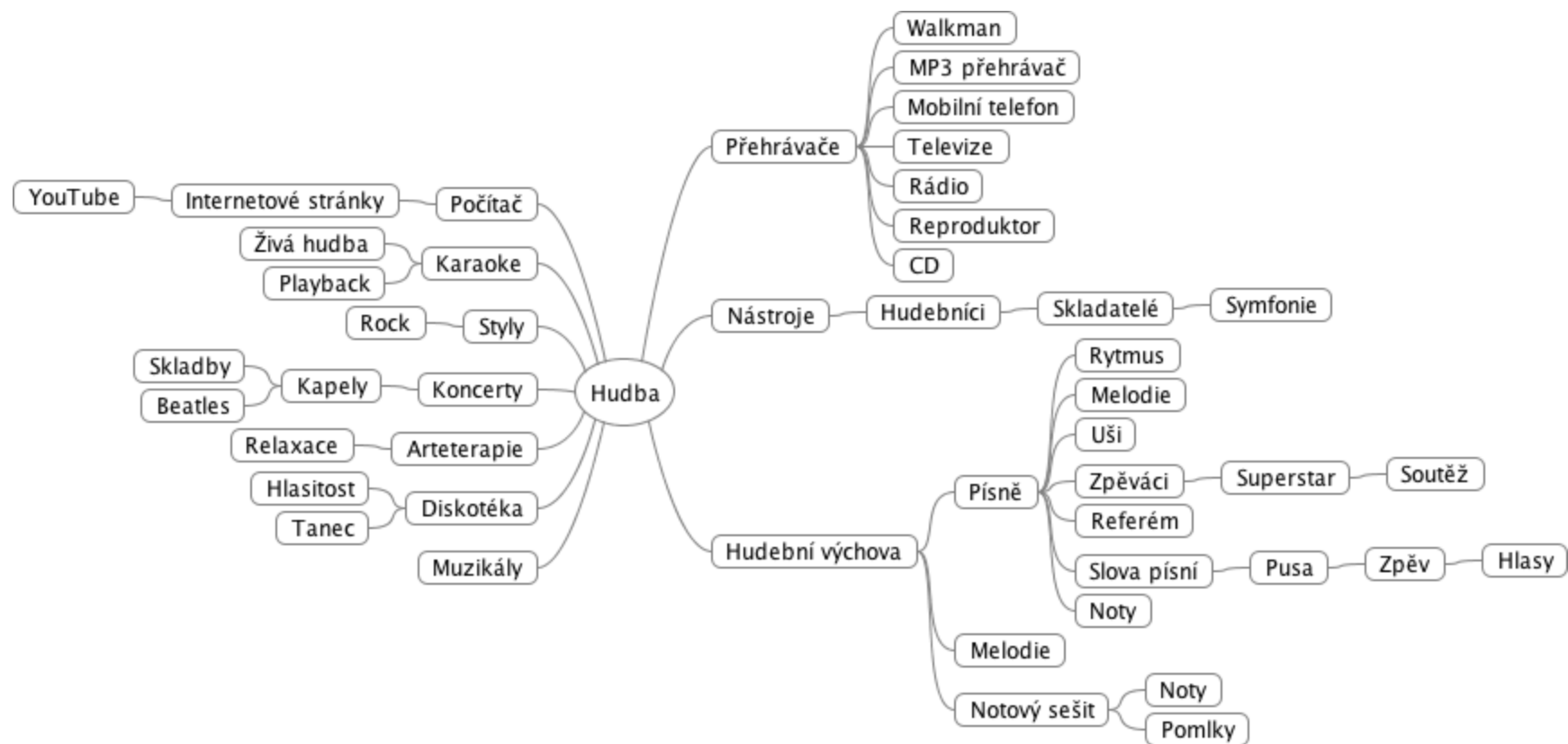
Příloha č. 10 – mapa kódů

Příloha č 11 – dotazník pro rodiče

Příloha č. 1 – myšlenková mapa žáků – výtvarné umění

Příloha č. 2 – myšlenková mapa žáků – hudba

Příloha č. 3 – myšlenková mapa (autorka) – výtvarné umění

Příloha č. 4 – myšlenková mapa (autorka) – hudba

K. S.: „S pojmem vážná hudba jste se již setkali?“

žák: „Jo, to je třeba Dvořák, kterého jsme minule poslouchali, nebo třeba taky Bach a taky ten...no... Mozart.“

žák: „Hm... já znám ještě Brahmsa a Smetanu.“

žák: „Nebo taky Beethoven.“

K. S.: „Ano, to co jste vyjmenovali, jsou skladatelé, kteří vážnou hudbu komponovali. Proč má označení vážná hudba, víte to?“

žák: „No, asi proto, že ji ti skladatelé psali pro kostel nebo pro divadlo. A měla vážné téma.“

žák: „A není to jen označení nějaký doby?“

žák: „To jako myslíš, třeba romantismus?“

žák: „Jo, třeba ten.“

K. S.: „Vážná hudba je pojem, který zahrnuje převážně období renesance, baroka, klasicismu a romantismu, a jedná se o určité formy výstavby díla. Nejznámější formy jsou sonáta, symfonie, opera...ale je jich mnohem víc. Myslíte, že existuje moderní vážná hudba? Tedy taková, která byla složena v dnešní době a považuj se za vážnou hudbu?“

žák: „To asi ne. To je přece blbost, aby v dnešní době skládali vážnou hudbu. Dneska to je všechno moderní a žádné sonáty nebo opery se neskládají.“

žák: „Ale vy říkáte moderní vážná hudba, tak to asi může existovat, ale přijde mi to taky trochu nesmyslný, ale dneska se skládá všechno možné.“

K. S.: „Máš pravdu, dnes se skládá všechno možné, ale jak jsi sám uznal, mluvila jsem o moderní vážné hudbě a ta opravdu existuje. Možná znáte Ilju Hurníka nebo Otomara Máchu oba psali opery, symfonie nebo symfonietti. Komponovali skladby pro klavír, flétnu, housle, ale i pro celý orchestr. Tedy Ilja Hurník ještě žije a píše třeba i učebnice pro klavír nebo flétnu.“

žák: „Takže vážnou hudbu skládají skladatelé pořád? A to tu samou jako kdysi?“

K. S.: „Ano, skládají a inspirují se z předchozích období. Také do děl vznikajících nyní přidávají nové prvky, dávají tam něco svého, něco moderního.“

žák: „A dáte nám to poslechnout? Jestli je to jiné než ta stará vážná hudba?“

K. S.: „Proč ne, čekala jsem, že to budete chtít slyšet a porovnat, takže jsem vám vzala na ukázkou Ilju Hurníka a jeho dílo. Pro srovnání jsem vám vzala také Bacha (baroko) – protože v prvních dvou skladbách se navrácí k barokním formám. A druhého Dvořáka, který je zástupcem romantismu.“

žák: „Dvořáka jste nám už pouštěla minule.“

K. S.: „Ano, pouštěla a pamatuje si někdo, co jsem vám pouštěla?“

žák: „To, jak napsal někde v cizině....“

žák: „Novosvětskou a napsal ji v Americe, když se mu stejskalo po domově“

K. S.: „Přesně tak, poslouchali jsme symfonii Z Nového světa nebo se jí také říká Novosvětská a máš pravdu, že ji složil při svém pobytu v Americe, kde působil jako ředitel na newyorské konzervatoři.“

žák: „A to nám pustíte?“

K. S.: „Ano, pustím, ale jinou větu než jsme poslouchali minule.“

žák: „Jak jinou větu?“

K. S.: „Symfonie se skládá ze 3 a nebo 4 vět. Rychlá, pomalá, taneční a rychlá (Adagio – allegro molto, Largo, Scherzo: Molto vivace, Allegro con fuoco.) My jsme posledně poslouchali Largo – což je pomalá část.“

žák: „Aha, tak nám ji pustíte znovu nebo jinou větu.“

žák: „Nebo si poslechneme obě.“

K. S.: „Na to nebude čas, ale můžu vám z každé za chvíli pustit kousek“

K. S.: „Zkusíme si udělat nejdříve myšlenkové mapy hudby a výtvarného umění a zkusíme najít, zda se tyto dva obory nějakým způsobem propojují.“

žák: „Hudba jako že se propojuje s obrázky?“

žák: „Vždyť jsme to už zkoušeli předchozí hodiny, paní učitelka nám pustila hudbu a my jsme ji malovali. Nebo podle ní.“

K. S.: „To jsme dělali. Já vám ale teď ukážu, jak se hudba propojovala s uměním již v minulosti. Tady je obrázek C. Moneta Imprese – východ slunce. Jak na vás obraz působí? Jaké pocity ve vás vyvolává?“

žák: „Je to smutný obraz, není tam moc věcí rozeznat. Jsou tam lodě...“

žák: „A komíny v pozadí...“

žák: „Asi jedou po moři“

žák: „A červené slunce, takže buď zapadá anebo vychází, podle toho, že se to menuje východ slunce, tak vychází.“

žák: „Je to ponurý, tajemný... trochu bych se toho bála.“

žák: „Já taky, jde z toho obrazu strach.“

žák: „Malíř musel být smutný, je to takové rozplizlý. Moc tam toho není vidět“

žák: „Takový rozmazaný, rozpatlaný...“

žák: „Působí to na mě trochu chladně, možná proto, že je to moře a východ slunce, tak tam musel být zima.“

K. S.: „Ukáži vám ještě jeden obraz. Dokázali byste říct rozdíly? Porovnat je?“

žák: „Tenhle je hezčí, je tam přesně vidět, co namaloval ten malíř.“

žák: „Sou tam lidi, lodě a nějaké domy“

žák: „Tenhle obraz je namalovanej tak, jak to je opravdu, jako by tam ten, co to maloval byl a dělal to, co vidí.“

K. S.: „První obrazy působí spíše jako sen, nálada, dojem nebo představa než jako realistický popis skutečnosti, který je vyobrazený na druhém obrazu. Je to obraz, který patří do impresionismu a C. Monet byl jeho zakladatelem. Barva se stala důležitým prvkem nejen výtvarného umění, ale ovlivnila také hudební skladatele. Základem impresionistické hudby je hudební barevnost, která se projevila v barvě tónů a melodice (zhuštěné akordy, celotónové řady, pentatonika atd.) a v novém způsobu instrumentace. My si k tomu teď poslechneme C. Debussyho a při tom se budeme dívat na tento obraz a zkuste vnímat to, co jsem vám teď řekla.“

K. S.: „To bylo jen pro ukázkou toho, jak hudba s výtvarným uměním souvisí.“

K. S.: „Na začátku jste zmínili nějaké skladatele. Krom Dvořáka jste mluvili ještě o jednom českém významném skladateli. Víte?“

žák: „Smetana“

K. S.: „Ano, zmínili jste Bedřicha Smetanu. Víte co složil?“

žák: „Nějaké opery...myslím, že Prodanou nevěstu.“

žák: „Taky Vltavu...“

K. S.: „Vltava je jedna z 6 symfonických básní z cyklu Má vlast. Víte, jak se jmenují zbývající části, které obsahuje symfonie?“

žák: „Jo Šárka a Vyšehrad...“

K. S.: „Víte ještě někdo nějakou?“

žák: „Myslím, že Tábor“

K. S.: „Ano a další?“

K. S.: „Další jsou Z českých luhů a hájů a Blaník. My budeme poslouchat dnes právě tu

Vltavu, která je programovou symfonií, protože od autora máme přesný popis, kudy Vltava protéká, kolem čeho a co se v její blízkosti děje...to vše si jistě uvědomíte, když vám to řeknu a uslyšíte to v ní.“

K. S.: „Začneme ukázkou té moderní vážné hudby a klasické vážné hudby, pak si uděláme myšlenkové mapy, poté etuda. Jakou barvu má mé jméno?, Jakou barvu mají nástroje? A nakonec vám řeknu, co bude našim úkolem, co budeme malovat“

rozhovor po práci

K. S.: „Přišla vám rozdílná moderní vážná hudba od té barokní nebo romantické vážné hudby?“

žák: „Mně moc ne, vážnou hudbu moc neposlouchám, teda vůbec a tohle mě přišlo stejný.“

žák: „Já tam taky nenašla žádnéj moc velkej rozdíl...“

žák: „Mně se to ze začátku moc nelíbilo, ale když jste pak ukázala to propojení s tím obrazem, tak je to docela hustý, že to k sobě takhle pasuje.“

žák: „To se mi taky líbilo. Ten obrázek se mi pak víc líbil, když jsem k tomu slyšela tu hudbu a věděla, že tak jsou ty skvrny a to má jako souvislost s těma nástrojema.“

žák: „Mě to přišlo jiný, bylo to takový studenější, jako by tam bylo pouzitejch míň nástrojů nebo jiné nástroje. Ale ten obraz a to porovnání těch dvou...to bylo dobrý a k tomu ještě jak jste nám ukázala to propojení s hudbou, tak jsem to tam najednou slyšel a asi i viděl.“

žák: „Mě to nepřišlo nijak spojené, já se v tom nevyznám a nelíbí se mi tahle hudba, je divná...mám pocit jako bych byl někde v kostele“

K. S.: „Líbit se ti nemusí, na to máš právo a aby ses v tom vyznal, tak v tom se ti pokusí pomoci trochu já. Ale ty musíš také chtít, jinak to nepůjde.“

K. S.: „Jak se vám pracovalo na společném díle?“

žák: „Když jste začala mluvit o vážné hudbě, tak jsem si říkal, že to bude nuda...ale tak hrozný to nebylo.“

žák: „Mě přišlo zajímavý to jak jsem propojovali pak mi ty dvě mapy, tu hudbu a výtvarný umění. Nikdy jsem si to takhle nepospojovala.“

žák: „To mě nebavilo...“

K. S.: „A je něco z dnešní hodiny, co tě bavilo? Co se ti líbilo nebo tě zaujalo?“

žák: „No, asi jen to, že jsme to malovali společně... na ty části, ke kterým jste nám

Říkala, co tam máme slyšet, tak jsem si to představil a bylo to tam trochu slyšet, ale jinak nic.“

žák: „Já to tam taky slyšela to, co jste říkala, jak se spojují ty proudy a rusalky tančí... a to má každá taková hudba takhle k tomu povídání?“

K.S.: „Můžou být skladby, které jsou inspirované básní, románem nebo právě obrazem, ale také nemusejí. Není to povinné ani nutné.“

žák: „Mě se pracovalo dobře, bylo to dobré dělat společně obrázek...“

žák: „Akorát já jsem se nedostal do každé části, abych ji mohl namalovat, jak jsem chtěl... třeba u těch proudů jsem nemaloval.“

žák: „Já taky ne, ale nevadí mi to... někde jsem malovala a jinde ne.“

K.S.: „A tobě to vadí, že jsi nemaloval v každé části?“

žák: „Asi ne.“

K.S.: „To jsem vám říkala už před prací, že se každý v každém úseku výtvarně neprosadí a také to nebylo našim cílem. Dělalí jste to společnými silami a nějakou část jsi tam ztvárnil ty jinou někdo jiný.“

žák: „Ale já jsem to tam chtěl jinak.“

K. S.: „Byla to společná práce a měla vás naučit respektovat druhého, jeho názor a pocít. Každý jste do díla vtiskl část sebe. Příklad už budete pracovat každý sám za sebe a budeš si to moct udělat tak, jak budeš chtít.“

K. S.: „Co vás na dnešní práci zaujalo?“

žák: „No, já jsem to nikdy takhle nespojil... muziku a obraz, to bylo dobré, jak jste to spojila, to by mě nenapadlo, že to má takhle propojení a když jste nám řekla, jak a co máme poslouchat. Co tam vlastně máme slyšet.“

K.S.: „To není z mé hlavy, to udělali jiní už dávno přede mnou a napsali o tom, co se propojuje a jak to je.“

žák: „Aha a tak se propojuje všechno, v každém tom, dobře?“

K. S.: „Dá se říct, že ano, že se to ve spoustě období propojuje tímto způsobem.

Navzájem se ovlivňovali a určité tendence, které vznikly, se postupně dostávaly i do jiných oborů a odvětví. Nejen mezi hudbu a výtvarné umění, ale i literaturou, filmem, Co ještě vás zaujalo?“

žák: „No, já jsem třeba nevěděla, že se dneska ještě skládá vážná hudba...brala jsem to

jako že to skončilo, že už to nikdo neposlouchá“

žák: „Já taky, ale žádný rozdíl jsem v tom neviděl.“

žák: „Mně se líbilo, jak jsem psali to o té hudbě, obrazech a pak jsme to dávali k sobě.“

žák: „To bylo dobrý vymýšlet k těm nástrojům ty barvy. Jak to jako vidíme.“

K. S.: „Myslíš vizualizaci nástrojů...jakou barvou je vidíme (slyšíme)?“

žák: „Jo a taky s těma jménama jak vyšlo to...jinak napsaný...hmm, no ten Lukáš....“

žák: „Ale to k tomu nepatřilo, ne.?”

K. S.: „Ale ano, patřilo. Zkoušeli jsme si barevnost slov a potom barevnost nástrojů...to jak jsme nejdříve poslouchali celou Vltavu, a vy jste vyjmenovávali nástroje, které slyšíte a jakou barvu byste jim přiřadilo. Byla to příprava na společnou práci.“

žák: „To bylo dobrý, já jsem si nikdy nevšímal, co v písničce hraje. Nástroje jaké jsou v tom.“

žák: „Zkusím to takhle ještě u něčeho jiného....sem to vnímal jinak.“

K. S.: „Jak jinak?“

žák: „No...tak nějak asi víc...nebo to sem tam slyšel ty housle.“

žák: „Nepoznal jsem všechny nástroje...to je blbý, co?“

K. S.: „To vůbec nevadí, že jsi je nepoznal. To se nic nestalo...je to o zkušenosti o tom, že máš jednotlivé nástroje naposlouchané. Víš, jak znějí, jakou mají barvu, zvuk....také zkušenost a nastudování daného díla pomáhá k rozeznání jednotlivých nástrojů.“

žák: „Vy ste je poznala všechny?“

K. S.: „Ano, ale jen díky tomu, že to mám naposlouchané, něco jsem si o tom přečetla a slyšela (a zároveň viděla) jsem ji zahrát.“

žák: „Tak že je taky někdy nepoznate?“

K.S.: „Určitě, nikdo nejsme vševědoucí ☺“

žák: „A namalovali jsem to dobře? Já to chtěl někde jinak....se mi tam třeba nelíbila hnědá....takže to asi dobře není...nebo je?“

K. S.: „Co myslíš ty? A co na to říkáte vy ostatní? Můžeme o tom říct, zda je to dobře a nebo není?“

žák: „Je to špatně.“

žák: „A proč?“

žák: „No, vždycky je to špatně, když dostaneš takovou otázku.“

žák: „Dyť jsem to udělali tak, jak nám řekla paní učitelka.“

žák: „Mně se to líbí, je to takové hodně barevné.“

žák: „Mě ne, já v tom nic nevidím...je to čmáranice.“

žák: „Ty ne, ale mě se to líbí, a špatně to asi není...“

K. S.: „Nejde říct, zda je to dobře nebo špatně. Splnili jste úkol?“

žák: „Jo, jestli je to to, co ste psala na tabuli.“

K. S.: „Tak sis právě odpověděl na svoji otázku, na kterou ses mě před chvílí ptal.“

žák: „Co budeme dneska dělat?“

K. S.: „Uvidíš, nech se překvapit.“

žák: „A zase budeme poslouchat vážnou hudbu?“

Žák: „Neee, ta se mi nelíbí, to už ne.“

K. S.: „Vážná hudba to nebude.“

žák: „Ale nějakou muziku k malování budeme poslouchat, že jo? „

K. S.: „Ano, budeme. Já vám nejdříve hudbu pustím, vy zavřete oči a budete oči a zkusíte napsat na lísteček, co vidíte, když se zaposloucháte do hudby. Mělo by to být slovo, které se dá pantomimicky předvést. Zúžím vám možnost – na papírku bude podstatné jménem nebo slovesem. Může být sousloví nebo krátká věta.“

žák: „Jako že tam napíšu třeba proud řeky nebo tanec vil?“

K. S.: „Kdybych se to vztahovalo k předchozí hodině, tak ano. Dá se to pantomimicky předvést a Vltava tyto části obsahuje, jak jsme si minule říkali.“

žák: „To je divné, to nepůjde...co když tam nic neuslyším, nic si nepředstavím. „

K. S.: „Až uslyšíš hudbu, tak určitě ano.“

K. S.: „Jak na vás působila hudba, když jste ji slyšeli poprvé?“

žák: „Mě se chtělo tančit, bylo to hodně živý.“

žák: „Jo...taky bych tančila... hejballo to semnou.“

žák: „Jak kdyby tam tančili ti ...no... indiáni.“

žák: „Já jsem je tam napsal, bubnující indiány.“

K.S.: „Byl pro vás problém vymyslet nějaké slovo, které by hudbu vystihovalo?“

žák: „To nebyl problém. Ta hudba byla dobrá, byla taková to, myslím, že jasná.“

žák: „Hned jsem věděla co napsat. Nebylo to těžké, jak jsem si myslela, že bude. A ta pantomima byla super. To bylo dobré si takhle přiblížit tu hudbu. Líbilo se mi to, jak Lukáš předváděl to ten rituál. Nasmáli jsme se při tom. To nás bavilo.“

žák: „Já jsem nad tím musel chvíli přemýšle.“

žák: „Já taky, ale nebylo to složité.“

žák: „Určitě se něco opakovalo, že je. Nebo jsem všichni napsali něco to jiného?“

K. S.: „Opakovali jste se, proto jsem stejné pojmy vyřídila.“

žák: „Aha a jinak jste tam všechno nechala? Nikdo nenapsal blblího?“

K. S.: „Všichni se snažili a napsali něco, co se k hudbě pojilo.“

K. S.: „A malování zadaného úkolu vás nebavilo?“

žák: „Ale jo, to bylo díky tomu, jak jsme to předváděli a povídali si o tom a tako to, díky té muzice lehčí to malovat. Chtělo se mi tancovat. Byla to taková hudba.“

žák: „Jak jsme dělali ty obrázky. Já jsem si nějak vůbec neuvědomil, že by to mohlo k tomu taky jít, až když Petr řekl, že mu to připomíná tu Tahity, kde se tančí a surfuje. Normálně bych ten obrázek vyřadil. Takhle mě přesvědčil. To se mi líbí, že si můžeme takhle říct, a to fakt jako že poslouchat Slováka, který to vidí jinak.“

K. S.: „Vidíš, a u ostatních obrázků, které byly rozporuplné jsi měl ty nějakou argumentaci, proč je tam nechat nebo proč je vyřadit?“

žák: „Měl, ale předběhli mě a vlastně řekli to, co jsem chtěl říct já. Souhlasil jsem s nima.“

žák: „Já jsem neměla problém něco namalovat, jen neumím malovat postavy a ty tam byly. To nemám ráda. Nejde mi to.“

žák: „Jo, postavy jsou blbý.“

K. S.: „A proč?“

žák: „Taky je neumím malovat. Jsou těžké.“

K. S.: „To si časem osvojíš a půjde to.“

žák: „Myslíte, že když to budeme malovat pořád dokola, tak to se to naučíme? To jako když se učíme češtinu?“

K. S.: „Přesně tak.“

žák: „Víte co se mi líbilo, že ta hudba neměl slova. Nic mě tam nerušilo, tak jsem tu muziku vnímal víc. Slova by mě asi rušili.“

žák: „Jo, mohli by nás ovlivnit a malovali bysme to, co by zpívali.“

žák: „To byla jako relaxační hudba, ta je taky beze slov. Máma ji doma poslouchá, ale já mám radši tu svoji hudbu.“

K. S.: „A co posloucháš?“

žák: „Třeba teď se mi líbí Tomáš Kus a nebo Nightwork.“

žák: „Já poslouchám Lady Gaga a taky Nighwork.“

žák: „No, my si doma pouštíme i Beatles.“

K. S.: „A tahle hudba se vám líbila? Poslechli byste si ji znovu nebo vás nijak nezaujala?“

žák: „Já bych si ji asi nikdy sám nepustil. Takhle s vámi a při malování je to dobrý, ale že bych si ji pustil doma, to ne. Tak se mi nelíbila. „

žák: „Jo, já bych na ní doma cvičila nebo tancovala, ale jinak je to taková zvláštní hudba na normální poslouchání.“

žák: „Mamce by se asi líbil, jak poslouchá tu relaxační, tak tahle je podobná.“

1. žák: „Jé, to vypadá jako duha.“
2. žák: „Mně to připomíná spíš nějakou hudbu, ty kruhy tam jsou jako nějaký rytmus.....něco, co se opakuje....“
3. žák: „Nebo možná taky korále, takové ty barevné jak se nosí. Je to takové veselé.....hravé.,“
1. žák: „Trochu jako jing a jang, protiklady....“
2. žák: „Hele, když říkáš protiklady, neříkala nám paní učitelka něco o barvách a jejich protikladech?“
1. žák: „Myslíš kontrast barev? To že když k sobě přiřadí dvě rozlišné barvy....“
2. žák: „Asi jo, vidíš tu červenou a zelenou, není to ono a černá a bílá a ta modrá a naproti žlutá. Tohle myslím.“
3. žák: „Hele, to je blbost, bílá a černá jsou nebarvy, ty se mezi tu řadu nedávají, tam jsou přece modrá, červená a žlutá pokud vím.“
1. žák: „Paní učitelko, je to tak jak říkám, že jo!“
- K. S.: „Ano je, to co máš na mysli je kontrast barev (zelená – červená, modrá – oranžová, žlutá - fialová, bílá a černá jsou neutrální barvy. A co jste vyjmenovali tu modrou, červenou a žlutou, tak to jsou základní barvy.“
1. žák: „Tak jsme měli všichni v něčem pravdu. Víte co mi to ještě připomíná. Takové ty šaty jak byly barevné a měli na sobě tvary nebo čtverce.“
2. žák: „Mně se to líbí. A to budeme malovat...nebo co s tím budeme dělat? Já bych to třeba dělala jako inspiraci na látku. Nebo by to mohl být vzor na ty šaty, takové ty staré....“
- K. S.: (ukazuje jim šaty inspirované Mondrianem – Průvodce výtvarným uměním IV. Str. 80) „Máš na mysli něco takového? To jsou 70. léta“
1. žák: „Jo přesně to jsem myslela. Takové oblečení by se dalo dělat podle tamtoho obrázku. (ukazuje zpět na Roberta Delaunay: Nekonečný rytmus str. 76)
2. žák: „A co je tohle?“ (ukazuje na str. 81)
- K. S.: „To je obraz Kazimiera Maleviče Žlutá, oranžová a zelená. Ten jsem vám chtěla pro inspiraci také ukázat a do třetice to bude František Kupka a jeho

obraz Kruhovitě a přímočaré.“

3. žák: „A to musíme dělat podle všech těch obrazů?“

K. S.: „Vůbec ne, to Vám ukazuji jen pro inspiraci a abychom si na tom vysvětlili pojem kompozice, abyste pochopili, co po vás budu chtít.“

1. žák: „Ale jeden z těch obrázků uděláme?“

K. S.: „Vy uděláte vlastní obraz. Tohle vás může jen inspirovat a pomůže vám to k tomu, abyste viděli možnosti zpracování, ale jen se tím inspirujete a vytvoříte vlastní kompozici nějak zajímavou, aby zaujala vaše spolužáky.“

2. žák: „Jasný, takže to co je v knížce dělat nebudeme, uděláme to jak chceme...“

K. S.: „Přesně tak. Pomocí geometrických tvarů a jejich částí vytvoříte vlastní obraz s vlastní kompozicí“

1. žák: „Super, tak jdeme na to.“

rozhovor po práci

K. S.: „Jak se vám pracovalo?“

1. žák: „Mě dobře, udělal jsem to trochu jako v té učebnici, ale pak jsem to udělal i trochu jinak.“

K. S.: „Takže ses nechal inspirovat tím, co jsme Vám ukazovala na začátku hodiny.“

1. žák: „Jo, přesně tak, protože se mi to líbilo.“

2. žák: „Já jsem nejdříve nevěděl, jak to mám jako udělat. Jestli si nejdříve vystříhat Kusy, a pak je tam nalepit, nebo jestli to dělat postupně po jednom kuse.“

K. S.: „Pro jaký postup ses rozhodl?“

2. žák: „Rozhodl jsem se, že toho vystříhám trochu víc a že při tom stříhání budu moct poslouchat tu muziku a třeba mě napadne jak to postavit. A já jsem to potom všechno nepoužil, ale to nevadí“

1. žák: „Já jsem to tam naskládal, jak se mi chtělo. Trochu jsem nad tím přemýšlel. Vždycky jsem vystříhl a nalepil a znovu vystříhl a nalepil.“

K. S.: „A přemýšlel jsi nad výběrem barev?“

1. žák: „Jo, použil jsem modrou, zelenou, červenou a oranžovou. Ta modrá byla světlá a tmavá. To tam přeci na jednom z těch obrazů taky bylo, tyhle barvy. Na tom s těmi kruhy, to se mi líbilo, tak jsem je taky použil.“

K. S.: „Jak na vás působila hudba? Co by se o ní dalo říct?“

2. žák: „Mě přišla ze začátku hravá, taková veselá, ale pak když tam zazněla harmonika nebo co to bylo, tak ta byla smutná.“

1. žák: „Já jsem takovou hudbu neslyšel. Mě přišla hodně živá, taková temperamentní a někdy jsem si představil, jak na ulici stojí chlap s harmonikou a žebřá, jako potkáváme tady v Praze, tak mě to přišlo smutné, protože těch lidí je mi taky líto. Jak ale byla živá, tak obrázek mám taky živý.“

K. S.: „Kde by se dala takováto hudba použít? Kde byste ji mohli slyšet?“

žák: „ To jsou varhany, ne?“

K. S.: „Víte, co to vidíte na obrázku? Co je tam vyobrazené? Co jsem vám přinesla ukázat. Pozná to někdo z vás?“

A žák: „To bude asi nějaký kostel nebo chrám, ale jaký to nevím. To takhle z těch rozmazaných obrázků těžko poznám... nebude u nás, protože to maloval Monet, to tady čtu. O tom jsem už mluvila, ne?“

B žák: „ Jo ten namaloval to slunce, jak jsme si to ukazovali a k tomu poslouchali tu hudbu, že jo paní učitelko?“

K. S.: „Ano, máte pravdu. Při první hodině jsem si ukazovali jeho obraz Imprese – Východ slunce. Dá se to nazvat i nějak jinak než kostel nebo chrám?“

B žák: „Ještě by to mohl být zámek, ne to je blbost spíš, no jak se to menuje... mešita.“

A žák: „ Mešita ne ta vypadá jinak, ta by měla jiný věže, takový kulatý a nebyla by tak velká a nazdobená.“

K. S.: „Já Vám tedy poradím, je to katedrála v Rouen, kterou maloval Clodie Monet několikrát, ale vždy za jiných podmínek. Jednou to bylo v dešti, jindy při soumraku nebo za mlhy, někdy při východu slunce.“

A žák: „A to maloval stále ten samý kostel, pořád dokola? To ho bavilo?“

B žák: „Katedrálu. A na všech obrázcích je to stejný, tak asi jo. Se mu líbila, tak ji maloval pořád dokola. To by mě nebavilo.“

K. S.: „Ano, maloval ji stále dokola. Monet byl impresionista. Impresionismus znamená dojem (umělecký směr, který vznikl ve Francii v 2. polovině 19. století) Šlo mu o zachycení okamžiku – dojmu. Co to vlastně taková katedrála je?“

A žák: „No něco jako kostel, ale má víc věžiček a těhle věcí (ukazuje na obrázku). Ty chrliče na něm sou“

B žák: „Já si myslím, že to nemusí bej tak velký, aby to byla katedrála. Dřív tohle nezvládli postavit a určitě taky měli katedrály a ty byli menší. Vypadali jako kostel, ale byly asi nějak jinak to....pro jiný ty, co tam říkaj tu modlitbu. Ty jak nosí ten oblek jinej a stojí před oltářem a všichni mu pak odpovídají

Ámen“

A žák: „Myslíš farář“

B žák: „Farář ne, ten je na vesnici, ale opat je v katedrálách anebo by to mohl bejt papež, to je přeci ten, co je jako král v kostele, tak ten má katedrálu.“

K. S.: „A my tu máme papeže, když v Praze stojí Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha?“

A žák: „No nemáme, ale třeba tu byl, tak si to postavil katedrálu.“

B žák: „Co to je? To je přeci jen katedrála sv. Víta!“

K. S.: „To byla do roku 1997, pak Dekretem [kardinála Vlka](#) ze dne [23. dubna 1997](#), k tisíciletému výročí smrti sv. Vojtěcha, byla katedrála zasvěcena sv. Vítu, Václavovi a Vojtěchovi. Ale vraťme se k tomu papeži. Tím myslíš, že jsme v Čechách měli papeže?“

B žák: „Jo, proč bysme ho tu neměli?“

A žák: „Protože papež je jen jeden a žije jinde, ale určitě nikdy nežil u nás. Ale mohli by se katedrály stavět pro nějaké ty náboženství, když jich tu máme tolik a nebo pro ty jeptišky, aby tam mohli chodit a modlit se..... vyzpovídat se.“

B žák: „Já už vím, papež žije ve Vatikánu. Tak katedrály by mohli být postavené pro jeho podřízené. No, pro ty co jsou pod ním. Nevím, jak se jmenujou. Asi mniši nebo tak něco.“

K. S.: „Máš v podstatě pravdu. Katedrála (též katedrální kostel) je termín, který označuje sídelní kostel [biskupa](#). Používá se v rámci [katolické církve](#), [anglikánské církve](#) a některých [protestantských](#). V architektuře se ovšem termín používá poněkud odlišně. Jako katedrála se zde označuje zcela konkrétní typ velkého [gotického kostela](#), viz [gotická katedrála](#). Ačkoliv se dnes používá slovo *katedrála* samostatně, původně se používalo jako přídavné jméno ve spojení *katedrální kostel*. Ačkoliv katedrála může být nejmajestátnějším kostelem v diecézi (a v zemi), zejména v období [středověku](#) a [renesance](#), nebylo to nikdy nezbytnou podmínkou a (obzvláště v současné době, kdy často převažuje funkčnost nad velkolepostí) katedrální kostel může mít i skromnou budovu. Katedrály mohly být založeny přímo, nebo byly původně [farními](#) nebo [klášterními](#) kostely, které byly povýšeny na katedrálu.“

B žák: „Takže jsem měla pravdu, že to nemusí být velký. Může to být i malý kostel.

A co to je ta diecéze? To je jako, že to je nějaký spolek, který má hlavního

biskupa?“

K. S.: „Tak nějak by se to dalo říct. Diecéze je správná jednotka [církví](#) s episkopální (dohlížitelé) strukturou, v jejichž čele obvykle stojí [biskup](#). Vymezuje se většinou územně, v některých výjimečných případech ale je možné i vymezení institucionální či funkční. Podřazenou jednotkou diecéze jsou obvykle [farnosti](#) či svazky farností, nadřazená jednotka se u jednotlivých církví liší, u [římskokatolické církve](#) jde obvykle o [církevní provincii](#). Pojem diecéze používají katolíci, anglikáni a husité, některé [protestantské](#) církve pak pojem diecéze nahrazují různými termíny, jako je např. biskupská oblast.“

A žák: „To jsem nevěděl. Takže katedrály jsou nejvyšší a patří nějaké církvi a jsou jen pro nějaké území. Kostel může být v každé vesnici, ale katedrála je jen jedna pro....pro náskou církev a území. A hlavní je biskup. To je ten....ten, co je nejvyšší....stojí nahoře“

K. S.: „Co v takových katedrálách můžeme najít? Jak vypadají uvnitř?“

A žák: „No, podle mě to bude jako v kostele, takže tam bude oltář, varhany.....určitě asi lavice na sezení a taky tam budou ty skříňky na vyzpovídání se, ne?“

B žák: „A budou tam obrázky a bude pomalovaný strop a zdi, fresky a to, ta skleněná okna tam jsou barevná - vitráže se tomu říká a na nich budou ti svatí a možná i ukřižování Ježíše Krista a pak tam budou sochy a andělíčky a také ty.....no....nějaký svíčky a to jak se z toho pije a dává to jídlo. Kalich nebo tak něco na stole to bude ležet, nebo tam jsou i hroby. V katedrále sv. Víta jsou hroby...byla jsem tam.“

A žák: „Hmm, taky tam jsou koruna a žezlo a to, jablko.“

B žák: „Jo, jsou tam schované korunovační klenoty...a dělají se tam křtiny“

K. S.: „K čemu ještě kostel či katedrála slouží? Proč se stavěli tak mohutné stavby?“

A žák: „Dělají se tam svatby, mše, pohřby. Lidi se tak chodí modlit a taky se zbavit hříchů. To choděj do těch budek, které tam jsou a řeknou tam všechno, co udělali.“

K. S.: „A co třeba koncerty, odehrávají se v kostele či katedrále?“

A žák: „Asi jo, při mši zpívají... varhany jsou v kostele taky pro to, aby se na ně hrálo, takže se na ně hraje při koncertě“

B žák: „Určitě se tam hraje nějaká stará hudba. Vážná hudba, jak jsme poslouchali Vltavu od Bedřicha Smetany, tak něco takového by se tam asi mohlo hrát.“

K. S.: „A hraje se jen na varhany nebo se používají i jiné nástroje?

B žák: „...i jiné, třeba na housle by se dalo hrát....nebo taky na flétnu, ta nevadí v kostele“

A žák: „No a zpívá se tam, třeba ty pašije ne, takže ňuká koncerty se dělají v kostele, ale jen takové, aby se to tam hodilo. Bude to tam hezky slyšet...je tam dobrá...jak se tomu říká, když je to velký prostor a hezky to slyšíme.....

K. S.: „Akustika“

A žák „Jo, to sem myslel“

rozhovor po práci

A žák: „Ta muzika k tomu byla dobrá, úplně jsem se zaposlouchal a představil si kostel, jak tam někdo sedí a hraje....takovou hudbu moc neposloucháme doma.....tam spíš je puštěné rádio. Ňak moc se mi ta hudba nelíbí, asi bych si ji sám nepustil, ale k tomu kostelu to bylo dobrý.“

B žák: „Jo, i mně to přišlo, že jsem v kostele a líp se mě to malovalo. Ještě jsem tohle neslyšela. To je asi hodně stará hudba. Myslím si, že to udělalo takovej ten dojem, nebo tak jako že nás to přeneslo do kostela, ňák, jak že sedím v lavici a koukám se po kostele. Tak jsem si připadala.

K. S.: „Víte, co to bylo za hudbu? Kdo to složil?

B žák: „Ne, nevím. My si doma občas pustíme Smetanu nebo Dvořáka, ale tohle ne. Tohle bylo trochu smutné, takové kostelní. Na začátku jsem se lekla. Bylo to smutné, ale potom, no, slavnostní. Připadalo mi to jako bych byla v tom kostele. Seděla a poslouchala...ale kdo to složil, to nevím.“

A žák: „Taky nevím kdo to napsal. Ale bude to staré, hodně staré. Myslím, že už jsem to slyšel. Něco mi to připomínalo...já nevím. Asi jsem to opravdu už slyšela. Takhle k tomu kostelu se mi to hodilo...bylo to k tomu dobrý...Kdo to napsal?“

K. S.: „Byl to Johann Sebastian Bach a jeho Tokáta a fuga d - moll. Je to nejznámější a nejhranější varhaní skladba všech dob. Už jste někdy tohle jméno slyšeli?“

B žák: „Jo, Bacha znám. Jednou sem ho slyšela na koncertě. Ale co to bylo už Nevím, moc se mi to nelíbilo. Ale tohle jsem ještě neslyšela. A napsal operu pro Prahu, ne?“

K. S.: „To si pleteš s Mozartem. Ten uvedl dvě své opery v Praze. Bach opery

nepsal. Ten psal převážně duchovní hudbu“

A žák: „To jako že psal jen pro kostely? Mě by zajímal, jak dokázal tohle napsat? To si to musel přehrávat pořád dokola, nebo si to zpívat. A jak věděl, co k sobě bude dobré. Jaké nástroje?“

B žák: „To měl takový talent. Všechno to slyšel a uměl si to zahrát, že jo?“

K. S.: „Ano, u Bacha se projevil talent už v útlém věku a pak získával během života hudební zkušenosti, učil se varhaníkem a rozšiřoval si hudební znalosti.“

A žák: „Jak kostely a katedrály moc neznám, tak tohle zase nebylo tak těžké...si to jako představit... vědět, co namalovat, trochu mi ta hudba pomohla... asi se mi to malovalo líp...no než bez toho poslouchání. Líbilo se mi to. Už jsem si zvykl poslouchat při tom nějakou hudbu a podle toho malovat.“

B žák: „Akorát jsem si to na začátku neuměl představit, jak to přesně bude vypadat a tak jsem maloval. Teď bych třeba tolik nevybarvoval ten kostel, aby bylo lépe vidět to za ním.“

A žák: „Jo to je pravda, mě tam za kostelem toho taky není moc vidět. Kdybych nepoužil tolik barvy bylo by to asi lepší, ale tady mi koukají varhany....tak je to dobrý. Tohle jsme ještě nedělali. A dalo by se to udělat ještě s něčím jiným?“

K. S.: „Jasně že dalo.“

A žák: „A co bych tak mohl malovat?“

K. S.: „Cokoli, co tě napadne.“

B žák: „Ale mě nic nenapadá. Snad jen třeba by tak šlo udělat Zoo.“

K. S.: „To určitě.“

A žák: „Taky ty kmény co jsme dělali na začátku.“

K. S.: „Jak říkám. Jde tak udělat cokoli.“

K. S.: „Víte, co se skrývá pod pojmem Akční malba?“

žák: „Ne, nevíme, ale i když to nevíme, tak vy nám to řeknete, protože to dneska asi budeme dělat, když o tom mluvíte.“

K. S.: „To ano, dnes nás čeká akční malba, ale co si pod tím můžeme představit. Napadá někoho něco?“

žák: „No, tak asi to bude nějaký druh malování, když tam je slovo malba, ale jaká...“

žák: „Budeme v akci...“

žák: „Budeme malovat v běhu...“

žák: „A nebo při tom budeme jen chodit.“

žák: „Taky by to mohlo být to, že dáme na zem papír, namažeme si nohy barvou a budeme po něm běhat.“

žák: „Nebo bysme mohli malovat rukama, prsty.“

žák: „Mě napadá, že by to akční mohlo bejt něčím jiným než štětcem... třeba malovat kartáčkem na zuby nebo štětkou velkou.“

žák: „Nebo bysme mohli stříkat barvu přímo z tuby.“

K. S.: „Všechno to zní zajímavě, ale ten poslední návrh je tomu nejbližší. Ukáži vám dva obrázky z učebnice. Podívejte se na ně a řekněte mi, co vás napadne.“

žák: „To je dobrý, on leje barvu na zem...to jako že maluje? To se taky počítá jako obraz?“

žák: „Je, my budeme dneska lejt barvu, to jako je ta akce...“

žák: „To je hustý.“

žák: „A to tam leje jen tak?“

žák: „Vidíš, asi jo a tady dokonce stříká na zeď.“

žák: „Super! Postříkáme to tady.“

žák: „To jsem viděla v klipu Lucky Vondráčkové, taky tam lejou na zeď barvu a malují rukama. „

K. S.: „Vidíš, tak to jsem neviděla, podívám se na to.“

žák: „To znám je to písnička: Láska umí víc. Stříkají tam na zeď a vylejvají barvu.“

žák: „No a to my budeme taky dělat?“

žák: „To jako, že postříkáme zdi. Super! To můžeme?“

K. S.: „Ne, na zdi stříkat nebudeme ani nikde nebude lít barvu.“

žák: „Aha, škoda a proč nám to teda ukazujete?“

K. S.: „Co by se dalo říct o těch umělcích? Co vás napadne, proč to dělají?“

žák: „Jsou trhlí, tohle přece není umění, to dokáže každý vylejt barvu na zem nebo s ní takhle cákat.“

žák: „To muže udělat kdokoli a nic to neznamená.“

K. S.: „Ale znamená. Tihle dva trhlí umělci, jak jste je nazvali jsou zakladatelé akční malby.“

žák: „Takže je to také umění?“

K. S.: „Jasný.“

žák: „Aha, a jejich obrazy jsou drahý, to bych taky mohl udělat.“

K. S.: „Přečtu vám, co to akční malba je a kdo ji vlastně dělal a proč.“

(Průvodce výtvarným uměním IV. str. 13, 15 a 16)

K. S.: „Takže naším úkolem bude na základě předložené techniky akční malba vytvořit vlastní obraz touto technikou. Využít prostoru a možnosti různého stříkání štětce. Dotvořit maskou s odpovídajícím výrazem. Dokreslení pocitů z hudby touto maskou.“

žák: „Takže budeme stříkat barvu...super.“

K. S.: „Ano budeme spontánně a uvolněně s maximální mírou svobody stříkat barvu na čtvrtku, kterou si položíme na zem.“

žák: „To je dobrý, to se mi líbí.“

rozhovor po práci

K. S.: „Jak se vám pracovalo? Pomohla vám při tom hudba, kterou jste poslouchali?“

žák: „Co to bylo za písničky?“

žák: „Jo, pomohla, byla taková rychlá...“

žák: „Akční jako to malování, ta akční malba“

žák: „Mě to přišlo dobrý, já jsem poslouchala a podle toho jak to hrálo, jsem stříkala. Do rytmu.“

žák: „Já taky buď pomalu, nebo rychle...“

žák: „Mně se ta hudba líbila, přišla mi taková - živá.“

K. S.: „Poslouchali jsme soundtrack z filmu Trainspotting.“

žák: „To neznám.“

žák: „Já taky ne, nikdy jsem to neslyšela... až teď.“

žák: „Mně to pomohlo, poslouchal jsem tu hudbu a nemyslel na nic jiného a cákal na papír barvy.“

žák: „Jo, tohle by mělo jít každému, to není nijak náročný a vypadá to hezky. „

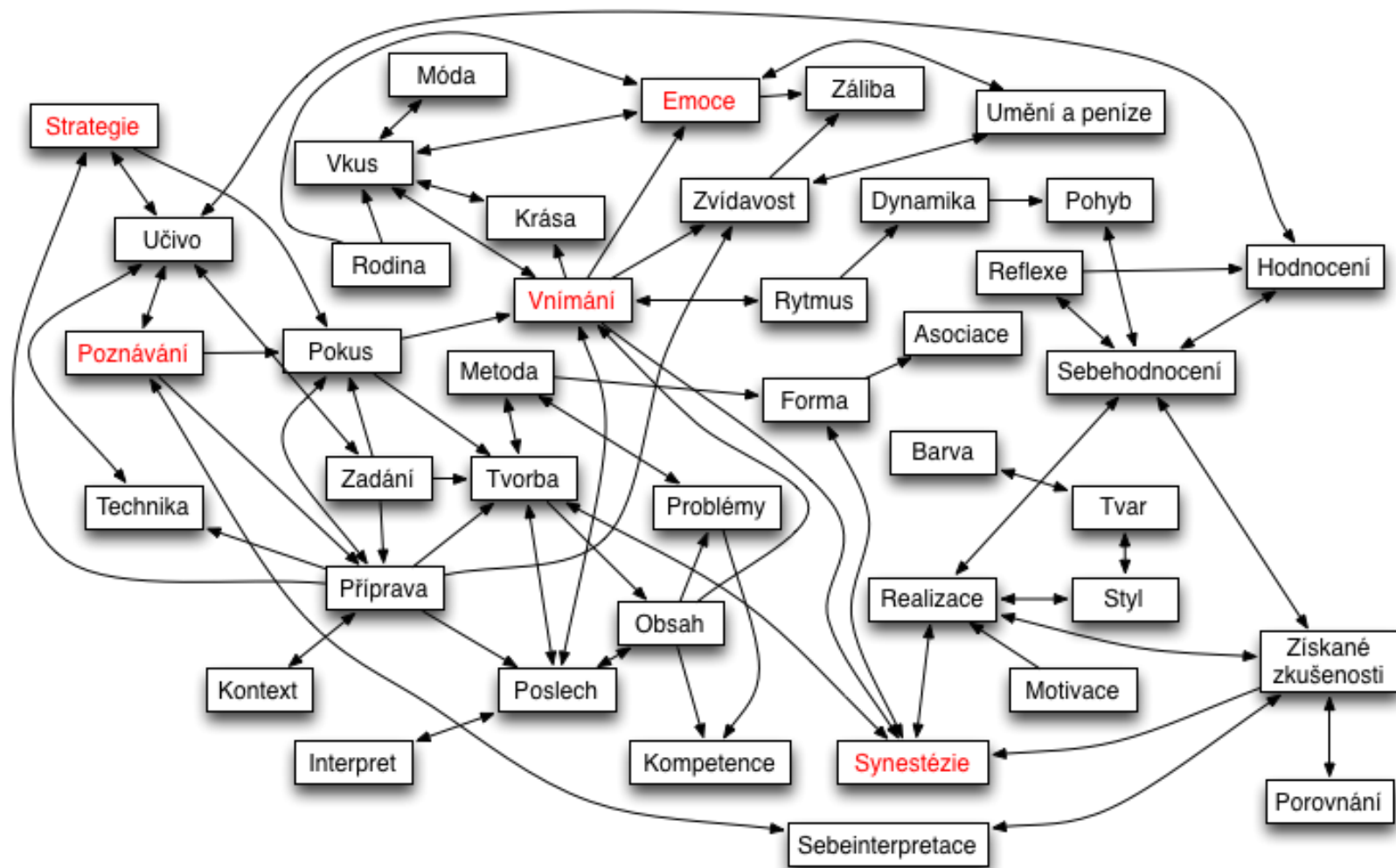
žák: „Šla by k tomu i jiná hudba?“

K. S.: „Ano určitě šla. Jde o dynamiku, akce...“

žák: „Oni taky malovali při hudbě?“

K. S.: „Kdepak, oni si k tomu žádnou hudbu nepouštěli, malovali spontánně, svobodně.“

Příloha č. 10 – mapa kódů

Dotazník pro rodiče

Vážení rodiče,
chtěla bych Vás touto cestou požádat o vyplnění krátkého anonymního dotazníku k mému výzkumu (ten probíhá ve třídě vašeho dítěte), který je součástí mé diplomové práce na téma „Hudba jako inspirace ve výtvarném umění.“
Předem děkuji za vyplnění.

Kristýna Salamonová – studentka PedF UK

Pohlaví: muž žena

Věk:

Nejvyšší ukončené vzdělání (+obor):

Povolání:

1. Má umění nějakou funkci v našem životě? Pokud ano, jakou?
2. Co podle Vás spadá pod pojem umění?
3. Myslíte si, že je výtvarná a hudební výchova plnohodnotný předmět? Proč?
(*Stejně důležitý jako Český jazyk či Matematika*)
4. Jaký žánr hudby posloucháte? Kde nejčastěji posloucháte hudbu a jakou?
5. Navštěvujete koncerty? Jaké a jak často? (*Uved'te příklad*)
6. Chodíte na výstavy? Jaké a jak často? (*Uved'te příklad*)
7. Navštěvujete jiné kulturní akce? Jaké? (*Uved'te příklad*)
8. Rozebírá s vámi vaše dítě, jak probíhaly některé hodiny výtvarné výchovy?
Co se odehrávalo během hodin? (*Pokud ano, co ho zaujalo?*)